

Jut Yäñ-yäkᵛarani äma täño jop manmanta jukuman

¹ ✧ Näk wäpna Jut, Jesu Kristo täño epän watä ämani, ba Jems täño noripaki u. Näkä ämawebe Anututä tämagurani inta yäñpäñ manbiñam ᵛo kudän täñ tamitat. Anutu Nan inta nadäñ tamikinik täk täyak. Ba Jesu Kristo ini-tägän inta watä it tamik täyak.

² ✧ Unita Anutu täño butewaki, bänep pidäm ba bänep iron intä terak tokñeñ päton.

Anututa iwan täñpani täño man

³ ✧ Eruk notnaye bureni-inik, näk pengän Anututä nin ba in bok waki keri-ken nanik nimagutkuko unitäño man ätu kudän täñpäñ tamikta gäripi nadäñkut. Upäñkañ apiño man kubäpäñ kudän täñ tamikta bänepnatä peñ näwetak. Man u ᵛode; Nadäkinik kädet Anututä niwoñärenkuko u iwantä täñpä waneño ujeta weñkirek-kirekta pidäm täñpäñ kañ irut. Nadäkinik kädet u iniken ämawebenyeta yämiñkuko uwä äma kubätä uterak man kodaki kubä yäpurärätñañi nämo ba man moräki kubä yäpmäñ täkñenañi nämo.

⁴ ✧ Nadäkañ? Äbot täñpani nin gänañ äma ätu mebärini käböᵛ peñkañ nin yäpurärätpäñ itkañ. Anututä iniken man terak äma udewanitä kowata

waki yäpmäkta bian yäntärenkuk. Äma udewani uwä Anututa mäde ut iminpäñ kädet wakiwaki täk täkañ. Ude täñkañ ñode yäk täkañ; Anutu u iron mähemu unita kädet waki täga täk täne yäk. Kowata waki nämo api nimek yäñ yäk täkañ. Kädet ude täk täkañ uwä Anutu täño iron unitäño mebäri yäpmäñ äyänutpäñ täñpawak täkañ. U Jesu Kristo, nintäño Intäjukun Ämanin ba Ekäninin kubägän unita mäde ut imik täkañ.

5 ✧ In Ekäni täño mebäri nadäkañ u. Bian Isrel ämawebe Isip komeken nanik yämagutkukopäñ äma mäde ut iminķuño u täñpäñ wañķuñ. Inä man- biñam uwä nadäkañ upäñkañ inken udegän ahäñ tamekta man ño intä nadäñpäñ inñitpeñ ķuñatta äneñi täwetat.

6 ✧ Ba kubä pen ñode; Añero Ekänitä epän wäp biñam yäñ yämani u irepmitkañ täñpäñ iniken komeki kujat peñpeñ ķuñķuño unita Anututä yäwat kireñķuk. Yäwat kireñpäñ añero uwä yentä pädät täñpäñ tärek-täreki nämo yepmañķuko biñmäñ urani-inik gänañ itkañ. U itkañ Ekänitä manken yepmañpäñ yäpmäñ danikta kadäni pähap unita itsämäñkañ.

7 ✧ Ba bian yotpärare yarä wäpi Sodom Gomora, ba yotpärare u dubini-ken dubini-ken nanik unitä kädet añero unitä täñķuño udegän täñķuñ. U kädet waki-wakiinik täñpäñ kubokäret kädet mebäri mebäri ämatä nämo tänañi wakiinik upäñ täñķuñ. Ude täñķuño unita Anututä kadäp mebet tärek-täreki nämo u gänañ yepmañķuk. Anututä

✧ 1:5: 2Pi 1:12, 1Ko 10:5 ✧ 1:6: 2Pi 2:4,9 ✧ 1:7: Stt 19:1-25, 2Pi 2:6,10

ude täņkuko uwä ämawebe kuduhtagäntä kaņpāņ nadāņkaņ umuntāneņta ude uwä täņkuk.

8 ✧ Upāņkaņ äma kābop kābop äbot täņpāni nin gānaņ äpmonkuņo uwä kādet udegān iwat tākaņ. Dāpmonken mebāri mebāri täņkaņ uterak iwatpāņ irit kuņat-kuņariken kādet wakiinik ämatä nāmo tānaņi u pewä ahāk tākaņ. U Ekāninin unita ärowani täņ imiņpāņ aņero Anutu täņo epmäget kudān ikek kunum gānaņ itkaņ u yāniņ wārät tākaņ.

9 ✧ Ude tāk tākaņ uwä goret-inik tāk tākaņ. Unita aņero täņo intājukun äma wāpi Maikelta nadāwut. Unitä Moses täņo komegupta Satan-kāt man yāņpāņ wādāņ ehātkumāno uwä inita nadāwān āpāni täņpāpāņ äma waki u yāņārok man nāmo iwetkuk. Nāmoinik, jop ņode iwetkuk; Kowata Ekānitä ini-tägān api gamek yāņ iwetkuk.

10 ✧ Täņpākaņ äma waki nin yāpurārātkuņo uwä ude nāmo nadāk tākaņ. Nāmo, imaka u ba unitāņo mebāri nāmo nadāwä tumāk tākaņ u iniņ wārät tākaņ. Uwä tom bumik, nadāk-nadāki nāmo. Gupi täņo nadāk-nadāk ugān iwatta nadāk tākaņ. Kādet ude tāk tākaņ unitä irit kuņat-kuņari täņpānwak tākaņ.

11 ✧ Wāra! Äma udewani komi api nadāneņ! U äma biani wāpi Ken unitāņo kādet ugān iwat tākaņ. Ba äma kubā wāpi Balamtä kādet goret täņkuko ude, gwāki yāpmāk-tagān nadāņkaņ kudān waki ba täga, tägagān tāneņ. U goret tāk tākaņ. Ba Anututa ärowani, Koratä täņpāņ paotkuko udegān täņpāņ api paotneņ.

✧ **1:8:** 2Pi 2:10 ✧ **1:9:** Dan 10:13,21; Dan 12:1, 2Pi 2:11; Rev 12:7; Sek 3:2 ✧ **1:10:** 2Pi 2:12 ✧ **1:11:** 1Jo 3:12, 2Pi 2:15; Nam 16:1-35

12 ✧ Tänpäkaŋ kadäni kadäni in äbot tänpäni ämawebetä bänep kubägän äŋnak-äŋnak käbeyä täk täkaŋ-ken äma uwä bämopjin-ken penta it täkaŋ. Upänkaŋ initagän nadänkaŋ äŋnak-äŋnak jopi kubä yänpän mäyäk-kät nämo, kädet mebäri mebäri terak täŋ-urukuruk täk täkaŋ. Ude täk täkaŋ unita Anutu inamiken bänep kubägän äŋnak-äŋnak käbeyä uwä tänpäwak täkaŋ. Uwä gubam iwän bureni nämo tak täyak udewani, mänittä jop piän äreyän tänpän kuk täkaŋ ude bumik. Ba uwä päya, bureni wädäk-wädäk kadäni-ken bureni nämo wädäjirä mähemitä dät maŋpä kuk täkaŋ udewani bumik. Uwä gupi bok mäjoni bok kumbani.

13 ✧ Äma udewani mäyäki nämo. Kädet wakini u ume tokätpäŋ porärak gägäni-ken tänpän pek täkaŋ udewani. Ba guk käderi siwoŋi nämo iwatkaŋ jopjop kuŋat täkaŋ udewani. Äma udewani unitawä Anututä kome bipmäŋ urani-inik, tärek-täreki nämoken päŋku itneŋta yäntäreŋ yämani.

14-15 ✧ Tänpäkaŋ Adam täŋo tawaŋken nanik äma ekäni kubä wäpi Enok unitä äma udewanita bian-inik profet man ŋode yänkuk; Ket nadäwut! Ekäni aŋeroniye jiraŋ-kät ämawebe kuduŋtagän manken yepmakta api ämneŋ. Äbänpän Ekäni unitä ämawebe mani nämo iwatkaŋ kädet ini gäripi nämo nadäk täyak u tänpäni unita, ba momi ämatä Anututa yänärok man iwet täkaŋ unita kowata komi api yämek.

16 ✧ Äma udewani uwä kadäni kadäni imaka mebäri mebäri ahän yäminjirä kokwawak tänpän

✧ **1:12:** 2Pi 2:13,17; Ese 34:8 ✧ **1:13:** 2Pi 2:17; Ais 57:20

✧ **1:14-15:** Stt 5:21-24; Lo 33:2; Mat 25:31 ✧ **1:16:** 2Pi 2:10,18

yänburu-buru terak yänpäñ-yebek man yän ittän kuk täkañ. Ba iniken nadäk kädet waki ugän iwarän tänpän gup yäpmän ärokärok täk täkañ. Tänpän yängärip-gärip yän-yäkñat-pewä ämatä täñkentän yämäpäñ gäripini tärek täkañ.

Bäneppin täñkehärom tänpän itneñ

17 ✧ Tänpäkañ notnaye bureni-inik, in imaka ahäwayän täyak unita Ekäninin Jesu Kristo täño aposoroniyetä yänahäwani unita juku pineñ.

18 ✧ U ñode täwetkuñ; Tärektärek kadäni bämopiken yänärok man yäwani ämatä ahänpän itpäñ Anutu mäde ut imiñkañ iniken gärip terak api kuñatneñ.

19 ✧ Äma udewanitä äbot tänpäni tänpewä duñwek täkañ. U Kudupi Munapik ikek nämotä kome täño gärip ugän iwatpäñ täk täkañ.

20 ✧ Upänkañ notnaye bureni-inik, in kadäni kadäni nadäkinik täga Anututä tamiñkuko uterak yengämä pewäpäñ nadäkinikjin u kehäromitä kehäromi-inik kañ ahäñ tamän. Täñkañ Munapik täño kehäromi terak yänapik man yäneñ.

21 Anutu inta nadän tamikinik täk täyak unita in dubini-kengän itpäñ irit kuñat-kuñatjin kudup Anututa iniñ kirewut. Ude täñkañ kadäni kadäni Ekäni Jesu Kristotä butewakini kwawak pewän ahäwäpäñ irit kehäromi tamayän täyak unita itsämneñ.

22 In äma nadäkiniki kehäromi nämo unita butewaki nadän yämiñpäñ täñkentän yämineñ.

23 ✧ Äma udewani ätuwä kädäpta biñam täkañ

unita bäräñeñ äneñi yämagutneñ. Ba äma ätutawä kädet wakini udegän täñpet yäñ nadäñpäñ umunkät umunkät butewaki kudän terak yämagutneñ. Upäñkañ nadäñ gärip täñpäñ momi kädet wakiwaki täk täkañ unita nadäwä taräki-inik kañ täñput.

Anutu iniñ oretna

24 ☆ Anututä inta watä säkgämän it tamiñirän in täñyabäk terak nämo mäneñta kehäromi pat imitak. Unitä täñtäkñat päñku tepmañpäñ momi kubäkät nämo, siwoñi-inik, bänep oretoret terak, peñyäñek mäheñi ini dubini-ken api itneñ.

25 ☆ U kubä-tägän Anutu bureni-inik itak. Unitägän Jesu Kristo täño epäni terak waki keriken nanik nimagurani. Uita Ekäninin wäpi ugänpäñ orañ imik tākāna! Uwä nintäño intäjukun äma ärowani-inik, ba imaka imaka päke ñonitäño intäjukun-inik. Wäp biñam, ba kehäromi ba peñyäñek tärek-täreki nämo it imitak. Bian ude itkuko unitä apiño udegän itak. Ba kämi udegän api it yäpmäñ ärowek. U Bureni.

Tuma-Irumu
The New Testament and portions of the Old Testament
in the Tuma-Irumu Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen na sampela Olpela Testamen long
long tokples Tuma-Irumu long Niugini

copyright © 1997, 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tuma-Irumu

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 May 2025 from source files dated 3 May 2025

914cbf46-f59a-54d1-b209-0f763534edb5